

етичні засади світових релігій є однаковими, де різниця між ними належить суто до площини історії, менталітету народів, географічного положення тощо.

Проте вважаємо доречніше підсумувати твердженням С. Протеро про те, що, не зважаючи на схожість етики світових релігій та ідею секуляризацію, де релігія – це суто приватна справа кожного, відокремлена від держави; релігія була, є та буде рушійною силою міжнародної політики, економіки та права, якою не можна нехтувати. Її вплив на правову дійсність сьогодення нікуди не зник та й зникнути не може допоки існує людство.

-
1. В. Лубський. Історія релігій світу. Центр навч. літератури, 2022. 852 с.
 2. С. Протеро. Вісім релігій, що панують у світі. Book Chef, 2022. 464 с.

Валентина ЧЕРНОБУК,
викладач кафедри загальноправових
дисциплін Навчально-наукового
інституту права та інноваційної освіти
Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ, Україна

УЧАСТЬ ЗАХИСНИКА В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ

На рівні законодавства гарантується кожному право на представництво та захист інтересів у судах через повноважних представників та адвокатів. Участь інституту адвокатури необхідна у всіх сферах громадських відносин. На сьогодні межі адвокатської діяльності постійно розширюються. Правова допомога, надана адвокатом, дає змогу кожній особі вирішувати конфліктні питання в будь-якій галузі права, включаючи адміністративне судочинство.

Так, в багатьох країнах право на представництво та захист інтересів у судах через представників та адвокатів закріплене на законодавчому рівні. Інститут адвокатури відіграє важливу роль у забезпеченні доступу до правосуддя та забезпеченні справедливості в суспільстві [2].

Захисники (адвокати) забезпечують правовий захист клієнтів у різних сферах права, включаючи адміністративне судочинство. Вони надають правову допомогу, консультують клієнтів з питань їх прав та обов'язків у справах, пов'язаних з адміністративними органами. Адвокати також представляють інтереси клієнтів на адміністративних слуханнях, у судах та інших органах влади.

Розширення функцій та компетенції адвокатів дозволяє гарантувати більший доступ до правосуддя та забезпечити ефективний захист прав та інтересів громадян у всіх сферах життя, включаючи адміністративне судочинство [1].

Участь захисника (адвоката) в адміністративному процесі визначається правовими нормами кожної конкретної країни. Зазвичай, адвокат може брати участь у всіх етапах адміністративного процесу, включаючи:

1. Представлення клієнта перед адміністративними органами. Адвокат може консультувати клієнта з питань прав і процедур, надавати правову допомогу при заповненні документів, а також вести переговори з представниками адміністративних органів.

2. Представлення клієнта на адміністративному слуханні або засіданні. Адвокат може виступати в якості представника свого клієнта під час слухань, аргументувати позицію клієнта, допитувати свідків та експертів, вносити запити та зауваження.

3. Підготовка та подання апеляційних або касаційних заяв. У випадку незадовільного рішення адміністративного органу клієнт може звернутися до суду з апеляцією чи касацією. Адвокат може підготувати відповідні документи та представляти інтереси свого клієнта на апеляційному чи касаційному засіданні.

4. Надання правової консультації щодо можливостей подальших дій. Після отримання рішення адміністративного органу адвокат може консультувати клієнта з питань подальших дій, таких як можливість подання апеляції, ведення переговорів з іншими сторонами тощо [4].

У багатьох країнах захисник має право на доступ до всіх матеріалів справи, може вести доказову діяльність, викликати свідків, а також користуватися іншими процесуальними правами. Також варто зазначити, що участь захисника в адміністративному процесі може бути обмежена в залежності від конкретної ситуації та правових норм кожної країни.

У відповідності до статті 19 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», адвокат має такі завдання та функції у адміністративному процесі:

1. Надання правової інформації, консультацій та роз'яснень з питань права, а також правовий супровід діяльності юридичних та фізичних осіб, органів державної влади, органів місцевого самоврядування та державних установ.

2. Складання заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру.

3. Представництво інтересів фізичних та юридичних осіб у судах під час розгляду адміністративних справ, а також у господарському, цивільному та конституційному судочинстві, а також перед іншими державними органами та органами самоврядування.

4. Представництво інтересів фізичних та юридичних осіб, держави, органів державної влади та органів місцевого самоврядування у зарубіжних судових органах, міжнародних судових установах, якщо це передбачено законодавством іноземних держав або міжнародними договорами [2].

Щодо обов'язків адвоката перед судом, вони полягають у тому, щоб

представляючи свого клієнта в адміністративному процесі, адвокат повинен враховувати не лише інтереси свого клієнта, а й дотримуватися принципів чесності, порядності, поваги до суду та інших учасників процесу. При цьому, він повинен сприяти неупередженості, повноті та об'єктивності судового розгляду адміністративної справи. Згідно зі статтею 45 Правил адвокатської етики, адвокат не має наміру надавати неправдиву інформацію щодо фактичних обставин справи, тлумачення закону чи прав та обов'язків сторін, чи намагатися вплинути на їх позицію або свідчення. Важливо також уникати позапроцесуального спілкування за суттю справи з учасниками, які не є його клієнтами, за винятком випадків, коли це необхідно для належного виконання доручення. Адвокат повинен поважати процесуальні права інших адвокатів і уникати дій, які порушують ці права. Крім того, він не повинен затягувати судовий розгляд справи без належних підстав [3].

Узагальнюючи вищевикладене, можна зазначити, що адвокат є самостійним учасником адміністративного судочинства зі своїми завданнями та повноваженнями. Він самостійно визначає правову позицію у справі та обирає методи захисту прав свого клієнта. Проте його самостійність обмежується законом, який забороняє використовувати свої повноваження проти клієнта. Чинне законодавство не робить різниці між адвокатом і іншими представниками у судовому процесі, хоча вимоги до адвоката щодо професійної поведінки є більш суворими. Можливо, необхідно переглянути законодавство, щоб надати іншим особам право представляти інтереси в судовому процесі адміністративного характеру.

1. Задніпровський О. Здійснення представництва у суді адвокатами і іншими особами. *Юридична практика*. 2003. № 32 (294). С. 89–101.

2. Захисник у справах про адмінправопорушення та документи, які підтверджують його повноваження. URL: <https://porady.org.ua/zakhysnyk-u-spravakh-pro-adminpravoporushennya-ta-dokumenty-yaki-pidtvverdzhuyut-yoho-povnovazhennya>

3. Конституція України: наук.-практ. комент. / редкол.: В. Я. Тацій (голова) [та ін.] [2-е вид., переробл. і допов.] Харків: Право, 2016. 1128 с.

4. Тацій Л. В. Юридична природа адвокатури в системі захисту прав і свобод людини і громадянина: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.01 / Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2008. 20 с.